

SLOVENE.

Političen list za slovenski národ.

Po pošti prejemati velja: Za celo leto predplačan 15 gld., za pol leta 8 gld., za četrt leta 4 gld., za en mesec 1 gld. 40 kr.
V administraciji prejemati velja: Za celo leto 13 gl., za pol leta 6 gl. 50 kr., za četrt leta 3 gl. 30 kr., za en mesec 1 gl. 10 kr. V Ljubljani na dom pošiljan velja 1 gl. 20 kr. več na leto. — Posamezne številke veljajo 7 kr.
Naročnino prejema upravništvo (administracija) in ekspedicijska, Semeniške ulice št. 2.

Naznauila (inzerati) se sprejemajo in velja trisporna petit-vrsta: 8 kr., če se tiska enkrat; 12 kr., če se tiska dvakrat; 15 kr., če se tiska trikrat. Pri večkratnem tiskanju se cena primerno zmanjša.

Rokopisi se ne vračajo, nefrankovana pisma se ne sprejemajo.

Vredništvo je v Semeniški ulici h. št. 2.

Izhaja vsak dan, izvenredne nedelje in praznike, ob 1/2 6. uri popoldne.

Štev. 32.

V Ljubljani, v sredo 10. februarja 1886.

Letnik XIV.

Državni zbor.

Z Dunaja, 9. februarja.

Nemški državni jezik.

V današnji seji državnega zbora izročilo se je predsedništvu toliko vlog, da je njih naznanovanje in čitanje trajalo do polu ene popoldne. Najvažnejši med njimi je samostalni predlog Scharschmidov, da naj se nemški jezik okliče za državni jezik in sklenejo izvrševalne postavke k § 19 temeljnih postav. Ta predlog je hotel iz prva staviti poslanec Knotz, pa nemško-avstrijski klub mu ni hotel prepustiti slave, da se Knotz najbolj briga za nemštvo, ter ga je z današnjim predlogom prehitel. Dotični načrt je jako obširen in hoče v nekaterih zadevah vničiti vse pravice, ki so si jih slovanski prebivalci dozdaj priborili z velikim trudom. Omenjam le, da bi moral po tem načrtu nemški državni jezik biti učni jezik tudi v ljudskih šolah in da bi se morale važnim prilogam, ki bi gosposkam prihajale v roke, pridevati nemške prestave itd. Nekatere določbe omenjenega načrta so zbudile med poslanci veliko veselost, na koncu pa se je jasno pokazalo, kam pes taco moli. Nova postava ima brzdati samo Čehe in Slovence, ker je naravnost izrečeno, da določbe njene ne veljajo ne za Galicijo, ne za italijanske prebivalce na primorskem in v drugih južnih krajih. S tem so hotli zviti levičarji menda ločiti desnico in si zagotoviti poljske in italijanske poslance, pa so se jako zmotili, ker bode zoper ta predlog vsa desnica združeno glasovala in ga morda pokopala že pri prvem branji.

Drugi samostalni predlogi in interpelacije.

Razun omenjenega načrta izročilo se je v današnji seji še več drugih predlogov; poslanec Tavše priporočal je vladi postavbo zoper kvarjenje za živež potrebnih reči; Schönerer in tovariša njegova Fiegl in Türk so predlagali vladi, da naj omeji

havziranje in da naj sestavi postavbo o kmetijskih domovih; Kreuzig in Dunajski demokrati pa zahtevajo postavbo, po kateri bi se za prebivalce na Českem polajšala kupčija z lesom, ki silno propada zaradi visoke carine, katero na mejah pobira Nemčija.

Pa tudi interpelacij bilo je danes nenavadno dosti. Heilsberg in tovariši njegovi so hotli varovati slavo, da so najzvestejši občudovalci in posnemalci nemškega kancelarja ter so naše ministre opozarjali, da hoče Bismark žganje monopolizirati, in jih vprašali, bi li ne bilo prav, ko bi tudi oni na to mislili, zlasti sedaj, ko se pretresa nova pogodba z Ogersko.

Drugo interpelacijo sprožil je Menger, ki bi rad vedil, hoče li vlada havziranjem in popotnim razprodajalcem naložiti primerne davke in pristojbine, kakor jih morajo plačevati drugi ljudje?

Konečno je še Siegel iz Šlezije vladi izročil dve interpelaciji; v eni poprašuje, si hoče li kupčijski minister prizadevati za znižanje nekaterih carin od lesa, plošec itd. in za nekatere železnične zadeve, v drugi pa naroča g. denarnemu ministru, da naj reši dano besedo in žganjarije kmečkih zadrug v enako vrsto postavbo z žganjarijami velikih zemljišnih posestnikov.

Dnevni red.

Prva točka dnevnega reda bil je vladni načrt gledé odpisa zemljišnega davka vsled elementarnih nezdod. Izročil se je brez ugovora davkarskemu odseku v prevdarek in poročanje.

Na vrsto je prišlo več predlogov, ki zadevajo nekatere premembe volilnega reda, in so se izročile posebnemu volilnemu odseku 24 udov, ki se bode volil iz cele zbornice.

Vladni predlog o pogodbi med Avstrijo in Siamom gledé kupčije z žganji pijanci bode pretresal gospodarski odsek, za predloga, ki zadevata odvrnitev socijalističnih napadov in nevarnost, pa se bode izvolil poseben odsek 24 udov.

Načrt o stavbarskem obrtu se je izročil obrtniškemu odseku, ki se je že v zadnji seji s to zadevo pečal. Levičarji so precej pri tej priliki izrekli, da bodo tej postavi nasprotovali. Oni bi namreč najraje videli, da bi smeli njih bogataši tudi naprej uboge obrtnike guliti in razna dela izvrševati s svojimi ljudmi samostalnim rokodelcem na škodo.

Predlog gledé novih poštnih in telegrafskih poslopij v Krakovem, Levovu, Černovicah, Trstu, Tridentu in Roveredu prevzel je budgetni odsek, potem pa je državni zbor na znanje vzel poročilo vladino o podpori po vodi poškodovanih okrajev v Galiciji in o vravnavi Adiže in Eisaka.

Deseti predmet bilo je poročilo imunitetnega odseka o zahtevi deželne sodnije v Zadru, da bi smela nadaljevati preiskavo zoper poslanca Šupuka, ki ga nekdo toži zaradi žaljenja časti. Poročevalec je bil poslanec Hren, in ker je Šupuk sam želel, da naj se sodniji dá prilika reči konečno rešiti, se je dotična zahteva uslišala. Zadnji predmet je bilo vtemeljevanje Eksnerjevega predloga gledé železnice iz Nussdorfa v Penzing, ki se je izročil železniškemu odseku. Ob 1/2 3. uro je predsednik sklenil sejo in prihodnjo sejo napovedal za petek 12. t. m.

Politični pregled.

V Ljubljani, 10. februarja.

Notranje dežele.

Kar je bilo, za to še žid niti počenega groša ne obljubi, pač pa bi za to marsikaj dala na kant prišla nemška bivša državna stranka v Avstriji. Neznansko se ji kolca po polnih egiptovskih loncih mesa, toda bolj ko hrepeni po njih, bolj se od tistih oddaljuje po svojih neumnostih, s katerimi se jih v svoji slepoti polastiti upa. Le Knotza pogledajte, če Vam to ni pravi „pajazzo“ svoje stranke: kar mu njeni časnikarski hujšaki brezmejno slavo pojó, je mož kakor bi bil ob pamet. Za njim pa deró drugi poslanci liberalne stranke, kakor ovce za

LISTEK.

Nikolaj Jurišič,

kranjski dež. glavar (1538—1544) in glasovit junak.

Spisal I. Steklasa.

(Konec.)

Za zadobljene zasluge v turški vojski in še posebej pri obrambi Kisega podeli Ferdinand Jurišiču o začetku l. 1533 denarno nagrado 8000 gld., a štiri leta kasneje podari mu za večne čase mesto in posestvo Kiseg, a mestjanom potrdi v spomin viteških dni velike in koristne pravice in slobodščine.

Leta 1537 vsled poboja krščanske vojske pod Osekom bil je Jurišič imenovan mesto nesrečnega generala Ivana Kacijanerja, kojega je pozneje v Kostajnici dal ubiti knez Nikolaj Zrinjski, za vrhovnega zapovednika vojske v Avstriji in na Hrvatskem s posebnim dodatkom, da varuje pred Turki hrvatske trdnjave Senj, Bihač, Krupo itd. pisma Ferdinandovega iz Prage. Zajedno je postal Jurišič tudi deželni glavar kranjski (1538—1544). Enemu in drugemu poklicu zadovoljeval je hrvatski vitez vestno in častno, kakor se spodobi možu takošnjega glasa. Neprenehoma in krepko je varoval turških napadov poverjene mu kraje ter z njimi

upravljal modro in varno. In to je bila velika sreča za slovenske kraje, da je prevzel zapovedništvo vojske in obrambo zemlje v svoje roke Jurišič, saj se za te pokrajine tako ne bi bil nobeden mnogo oponesel, odkar je bila Nemčija rešena od preteče nevarnosti.

V tem času se je bavil Jurišič mnogo v različnih mestih slovenskih in hrvatskih ter izdajal koristne naredbe posebno v vojaških zadevah. On je bil duša vseh vojaških priprav za sprejem ljubih turških gostov. V vseh slovenskih zemljah je nastopila živahna delavnost. Iz zakladnic v Gradcu in Neustadtu so vozili topov, raznih pušek, sulic, sekiric, smodnika in krogel, v Ptuj in od ondod v Ljubljano in važnejša mesta po Hrvatskem, Dalmaciji in slovenskih pokrajinah. V Brežice so zazidali 3000 gld. Obramba Hrvatske in Dalmacije je bila izročena Erazmu baronu Turnu, kompturu nemškega reda na Avstrijskem, ki je pa že konec leta 1539 zaradi bolehnosti odstopil in leta 1541 umrl, potem pa Žigi Višnjegorskemu in Kegleviču. V Senj je prišel za kapetana Ivan Lenkovič. Posebna četa martolosov je bila sestavljena, da je hodila po gozdih. Za prevaženje živeža, streliva in drugih vojnih potrebščin čez Muro, Dravo in Savo je bilo vicedomom Štajarske, Kranjske in Koroške zaukazano napraviti ladij in splavov ter v ta namen poklicati tesarske

mojstre, ki so se pa morali skrivati v Ljubljani in drugod. Naročil je kralj tudi narisati zemljovid Kranjske, Hrvatske in Krajine.

Pa čeravno je bil Nikolaj Jurišič vedno oprezen posebno na mejah Hrvatske in Kranjske, vendar je leta 1540 planila roparska druhal turška na Kočevsko in pokončala mesto in okolico njegovo. V istem letu so se zbrali odborniki peterih avstrijskih dežel in grofije Goriške na Dunaju in za turške potrebe kralju dovolili polovico davka, ki ga vsak posestnik na leto plačuje deželnemu davkarju. Kakor se vidi, Slovenci pri plačevanju davkov v krvi in blagu niso bili zadnji, nego so žrtvovali vse, kar so le mogli. Jurišič pa je postavljaj zavoljo tega tudi večidel po važnejših trdnjavah slovenske rojake za zapovednike. Kraljica Ana je l. 1540 Bihač na Uni združila s Kranjsko deželo in ta je prevzela brambo te trdnjave. Gall je bil ondi prvi poveljnik, za njim Viljem Šnicenbaum in Jurij Zaverl. Gašper Ričan je pa zapovedoval na Reki, a Kristof Mazgon v Paznu.

Med temi pripravami proti Turkom v slovenskih deželah pa so se odnošaji na Ogerskem spremenili. Kralj Ivan Zapoljski je umrl in njegova zemlja bi bila morala vsled pogodbe s Ferdinandom pripasti poslednjemu. A temu so se vstavili varhi njegovega komaj rojenega sina in tudi sultan. Vnel se je toraj med kraljem Ferdinandom in Turki boj,

rogatim ovnom, in nihče ne vpraša kam da jih potpelje. Na tej poti, kamor je namreč opozicija sedaj zašla, ji smé že vsak po pravici prerokovati, da ne bo nikdar prišla do krmila, kakor bi rada; kajti manjka ji pred vsem resnobno delavnih mož, ki bi se brigali za težnje ljudstva in za potrebe države. Zato pa tudi nemška liberalna stranka, ki je letos že v dva tabora razcepljena, od dne do dne bolj propada in bo še, dokler ne bo iz svoje konservativne srede izvolila svojih zastopnikov, ki bodo sree in glavo na pravem mestu imeli. Od tistega trenutka nadjajo se nekteri Nemci, da jim bo zopet prinesel politično vodstvo nad Slovani v Avstriji. Pričakujemo, da vidimo, če se moške ne bodo zmotili.

Čuden, da, skoraj nerazumljiv je današnji **Dunajski magistrat**, oziroma velik del ondašnjih mestnih očetov, o katerih človek ne vé, kaj bi si mislil. Moške morajo ali slepi ali pa podkupljeni biti od plinarskega društva, da se tako branijo lastno mestno plinarstvo ustanoviti, ki bi drage in lepe novce mestu in domačiji prihranila, kateri sedaj večinoma na Angleško romajo. Mestjani so čez tolikošen nerazum svojih zastopnikov povsod zabavljali; kjer sta se le dva sošla, naj je že bilo v gostilni, na shodih, zborih ali na ulici. To je pa vlado tako razkačilo, da je prepovedala v družbi sploh o plinarski zadevi pogovarjati se. Ko bi kdo, recimo, pri kakem zboru hotel predlagati, da naj se sklene nezaupnica mestnemu odboru zaradi plinarskega vprašanja, takoj bi mu navzoči komisar odtegnil besedo. Zakaj to? Zato, ker bi taka nezaupnica žele preveč zaboletela, ki imajo povsod svoj nos in dobiček zraven, toraj tudi v mestnem zboru, pri plinu in pri listih pa še največ, ki se za plin angleške družbe tako silno poganjajo, ker so dobro plačani za to. Vse se jako lepo vjema, večina na magistratu namreč, ktera velikemu kapitalu z vsem postreže, kjer si koli želi, ob enem si pa kapital iz hvaležnosti prizadeva, da si prijazno večino na magistratu ohrani. Ker imajo tudi še židovske časnike na svoji strani, pač ni čuda, da roka roko umiva, prebivalci pa trpé.

V višjih vojaških krogih se mnogo govori o **preosnovi vojne šole**, ki je nekako to za častnika, kar je univerza za civilista. Preosnova naj bi se tako zvršila, da bi se odslej nadalje v vojno šolo jemali najboljši častniki tudi iz topništva in ženijskega kora in ne le, kakor je bila do sedaj navada, iz vrste pešcev in konjnikov. Tisti častniki namreč, ki vojno šolo dovršijo, pridejo potem v generalštab, ki je duša velikemu telesu, kteremu se armada pravi. Razumljivo je toraj, da mora ta duša biti sestavljena iz najboljših delov cele armade in da morajo v nji biti zastopani tudi ženijski in topničarji. Ker imajo pa le-ti ljudje svoje lastna najvišja izobraževališča, se do sedaj niso sprejemali v vojno šolo; ker se je poleg družih vednosti predavala sicer tudi generalštabna vednost, pa le bolj za silo in so toraj pri vsej svoji drugi sposobnosti in odličnosti v tej stroki za pešci in konjiki zaostajali. Da se to odpravi, hočejo vojno šolo toliko razširiti, da bo ondi tudi za tiste topniške in ženijske častnike prostor, kateri bi bili sposobni za službo v generalštabu. Vse bi šlo brez težave, ko bi se ne vpirala oba najvišja nadzornika imenovanih vojaških oddelkov tej nakani, češ, da bode na škodo dotičnim strokam, ker se bodo njuni častniki preveč z generalštabsko vednostjo in premalo s svojo strokovno vednostjo pečali. Vsa zadeva predložila se bode najvišjemu vojnemu gospodu, presvitlemu cesarju v razsodbo. Kakor bode ta razsodil, tako se bode vpeljalo.

Tostran Litave skrbi Knotz in tovariši, da se prizorov, sicer ne zanimivih, a vendar označivnih nikdar ne manjka, onstran Litave so pa tako komedijo igrali v **ogerskem državnem zboru** pri

predstevu za ministerstvo uka in bogočastja. Srba Sabovljević in Gjurković sta se tako laskala Madjarom in tolikanj hvalila viteški narod, da je to srce omečilo skrajnim levičarjem, in so rekli, da tudi Madjari potrebujejo prijaznosti drugih narodnosti pod krono sv. Stefana. Od kod pa tolika prijaznost med Madjari in Srbi, ki so se gledali kakor pes in mačka. No, to se nam pojasnuje, ako pogledamo madjarsko politiko na Balkanu in v Bosni. V poslednji deželi se skušata Srb in Hrvat. Pravijo pa, da vlada v Bosni bolj skrbi za „pravoslavne“, kakor za katolike; vsaj tako se bere v knjigi, ki je izšla na Lipskem, ki se imenuje „Bosniens Gegenwart und nächste Zukunft“. (Pisatelj baje živi v Bosni, in dobro pozna tam razmere, on pa tega dolži Madjare.) Srbi se skrivajo za Madjare in Madjarom so v tem trenutju Srbi ljubši od Hrvatov, t. j. poslednjih se bolj bojé. No, to je tista kratkovidna politika Madjarov od danes do jutri, brez stalnih načel. Ali kaj pomaga, ko se je Rumun, Gurban, oglašil in tožil o zanemarjenju narodnosti, zlasti na šolskem polju; tožil je dalje, da Madjari vse prezirajo ter dolže Rumunce veleizdajstva, ki se vendar-le potegujejo za svoje postavne pravice. Rekel je konečno, naj se vlada vendar ozira na opravljene tožbe Rumuncem, potem odpade povod nezadovoljnosti med nemadjarskimi narodi. Na to odgovori Tisza, da je njemu in vladi veliko nad Rumuni in Srbi, madjarskemu narodu gré prvenstvo le zaradi tega, ker je državo osnoval. Kako, bi lahko rekli, in s čegavo pomočjo? Štefan, prvi kralj ogerski, je sam priznal, da je le s pomočjo Nemcev in Slovanov osnoval državo, ter ukrotil uporne madjarske pagane. Ako je madjarski narod državo osnoval, naj skrbi za to, da se bode ohranila, država se pa ohrani le na podlagi pravice. — Zanimivo je v tem oziru, kar se je vršilo 8. t. m. pri nadrobni debati v šolskem predstevu. Poslanec Močary (skrajni levičar) predlaga, da naj se v predstevu za prihodnje leto postavi večja svota za podporo nemadjarskim kulturnim zavodom. Ogerska država bi ne spolnila svoje dolžnosti, ko bi povdarjala le ogersko kulturo. Temu je ugovarjal grof Albert Apony. Rekel je med drugim, več kakor se privoli nemadjarom za oliko, bolj bodo delovali zoper ogersko omiko. Omika je res da kosmopolitična, a ogerski jezik je tista vez, ki veže vse druge državljane te dežele na raznih stopinjah duševnega življenja brez razločka rodú itd. Poslednjič se je Irani v imenu skrajne levice izrekel, da je Močary povedal le svoje misli, a ni govoril v imenu stranke. On pravi, da se v začetnih šolah podučuje povsod v maternem jeziku. Sicer se pa zлага z Apony-jem. — No, taki so Madjari, konservativni in radikalni. Druge narodnosti se ne smejo izobraževati, sicer bodo Madjare prekosili. — No, pa jih vendar bodo, naj Madjari delajo kar hočejo.

Vnanje države.

Grška je v resnici že več nego čudna država. Cela Evropa poziva jo že zaporedoma, da naj odloži orožje; ta pa, namesto da bi res puško v kot postavila, od dne do dne še z večjo strastjo ljudi napokčuje in oborožuje. Kralj in narod sta pri tem oba ene misli, da morajo namreč ob turški meji za vsak slučaj oboroženi čakati dogodkov, ki imajo še le priti, če tudi sami ne mislijo Turka napadati. Če so moške tudi pomislili, koliko jih bo to denarja stalo, kterega na Grškem nimajo ravno na ostajanje. Tudi ministri so si menda premislili, da ne bodo odstopili, ker so sprevideali, da bi s svojim odstopom štreno le še bolj zamotali, kakor je že, zato so jeli sami z volkovi tuliti. Vsi so v tem edini, da se bodo bili, kakor levi, če bi jih Turčija napadla; če pa ne, pravijo, da sami tudi ne bodo začeli, če prav

jih na grško-turški meji deželi Epirus in Macedonija silno v oči bodete. Kakor se toraj iz tega razvidi, Grki le na prvo priložnost preže, da bodo, kedar se bi kdo drug Turka lotil, potem tudi sami pritisnili. Mislimo, da tega ne bodo dočakali, ker jih bo skupna Evropa neubegljivim otrokom enako za ušesa prijala, če res ne bodo še orožja odložili. Vsaj parniki vseh velesil so že na potu v grško vođevje.

Preganjanje katoliških duhovnikov, zlasti redovnikov, se na **Ruskem** čedalje bolj razširja. Minuli teden tekla je v Lublinu na Rusko-poljskem celó kri zaradi tega. Ruski vladi je prišlo na ušesa, da se dominikanci v Lublinu posebno brigajo za grško-katolike, da bi jih v njihovi veri ohranili, kajti ruska vlada je v poslednjem času vso svojo pozornost obrnila na katolike te vrste, in jih misli najpoprej za-se pridobiti. Ker po mnogih krajih nimajo svojih duhovnov, prepovedala je dominikancem, kot redovnikom rimskega obreda, vsakojaka duhovna opravila pri grko-katolikih, le, da bi bili poslednji prisiljeni, duševno pomoč za-se in za svoje pri pravoslavni popih iskati in sami s časoma k pravoslavni veri prestopiti. Dominikanci so pa kljub temu nekaj grško-katoliških otrok krstili in nekaj parov poročili, ker so jih dotični katoliki prosili za to. Na podlagi tega hudodelstva zaukazala je ruska vlada ondašnjemu okrajnemu načelniku, da mora v nedeljo 31. januarja ponoči tri dominikance, ktere mu je z imenom raznanila, vjeti, in jih še tisto noč v pregnanstvo poslati. Res je proti 11. uri ponoči obstopil z vojakmi in redarji dominikanski samostan, toda imel je poprej hud boj z ondašnjim narodom, da je kri na obeh straneh tekla. Ljudstvo si duhovnikov ni dalo kar tako odpeljati, če tudi odpeljave ni moglo zabraniti. Odpeljali so jih v zapor v Varšavo.

Prusi hočejo na vsak način **Poljake ponemčiti**. Ni zadosti, da so poljski otroci že od mladih nog izročeni nemškemu učiteljem v šoli, ki jih osem dolgih let mučijo z jezikom nerazumljivem, od kterega še tisto takoj pozabijo, kadar šoli hrbet obrnejo, kar se jim je s silo v glavo vteplot, temveč hočejo sedaj ponemčevanje sistematično nadaljevati tudi še pri odrasli mladini do 24. leta. Vojni minister se je namreč pritožil, da je med šolsko in poznejšo vojaško izgojo presledek prevelik, da bi se pri vojakih moglo s pridom dalje zidati, kjer so v šoli ponehali. To se pravi, da če tudi so bili otroci v šoli dobro pripravljeni, da bi se bili za vedno napili nemške zavednosti, je vendar pozneja doba šestih let, preden so k vojakom prišli, zopet svoje storila, da so pokazali slovanski svoj značaj, kterega si pri vojakih iz novega zatreti prizadevajo. Da to poslednje ne bo tako silno težavno in nevaležno delo, se bodo menda vpeljali nadaljevalno-izobraževalni kurzi, v ktere bodo morali posebno mladenči slovanskih starišev zvečer zahajati, da ne bodo nemških nauk v šoli prejetih pozabili, preden k vojakom pridejo, kjer se jim bodo še le prav za prav v značaj vtisnili.

Kar je bilo nedavno po časnikih o **francoski politiki** brati, da se namreč ravnokar vlada pripravila, kako bi kraljeve in cesarske prince iz dežele zapodila, ker ji framasoni tako svetujejo, je vse do pičice resnično. O začetku se je le iz okoliščin na to sklepalo, da morajo za tem predlogom framasoni stati, ker to le njihovemu konečnemu smotru vgaia, danes nahajamo to slutnjo že po drugih novicah iz Pariza došlih potrjeno. Saj je pa tudi v resnici krasen in framasonov popolnoma vreden tisti predlog, ki se tako lepo vjema še z drugim, ki ga je stavil Rochefort, da naj bi se vsem političnim hudodelcem kazni spregledala ter naj bi se splošno oprostili. Petrolérje toraj, kterim se je svoje dni kri ne-

ki je bil nesrečen za prvega in tudi za slovenske pokrajine, ker je zapovedništvo glavne vojske prešlo iz rok Jurišičevih. To se je pa tako-le zgodilo. Avstrijski general Viljem Roggendorfer je bil zaviden slavi Jurišičevi, pa se je izrazil pred kraljem, da bode poslušal vsakega vrhovnega zapovednika, samo ne Hrvata Nikolaja Jurišiča, s kterim ne želi deliti niti dela niti slave. Po nesreči bode imenovan mesto Jurišiča za vrhovnega vojskovodjo na Ogerskem ravno nemirni in trdoglavi Roggendorfer, ki je zgubil na veliko žalost kralja Ogerskega 22. avg. 1541 pri Budimu veliko in odločno bitko, pa kmalo za tim tudi vsled dobljenih ran umrl. Večidel Ogerske z Budimom vkup pa postane za dolgo časa turški pašalik. Jurišič se je odrekel tudi na početku l. 1541 zapovedništva med krajiško vojsko, a na Kranjskem pa je ostal še dve leti deželni glavar. Med temi so prihrumeli še enkrat Turki na Kranjsko, namreč leta 1543 meseca septembra, ter plenili na Hrvatskem okoli Krupe, Sinea, Ribnika, Bosiljeva, Novega grada ter prišli do Metlike. V tem se je vzdignilo plemstvo z narodom svojim, namreč Peter Keglevič, Jurij Slunjski, knezi Blagaji in Trsatski. Le-ti vdarijo s pomočjo kranjskih vojakov poslanih od Jurišiča na Turka ter ga pobijejo pri Otočacu na sv. Jerneja dan. Kot deželni glavar kranjski se je baval Jurišič poleg vojaških zadev tudi prav marljivo z upravo

deželno in sodnijsko ter je izvrševal naredbe, ki jih je dobival z Dunaja. Kot veren sin katoliške cerkve branil je tudi čisto vero katoliško, med ktero se je začelo takrat sejati seme krive vere luteranske. Zatoraj je odstranil glavnega razširjevalca te nove vere Primoža Trubarja s kraljevsko dozvoljo iz Ljubljane, a mnogo anabaptistov (privrženci vere, v koji so se ljudje v drugič krstiti morali) in krivovercev obrnil h katoliški veri, za kar ga je kraljica posebno pohvalila.

Ali ta izvrstni mož ni ostal dolgo za deželnega glavarja kranjskega. Meseca junija l. 1545 so javili kranjski stališi tužnega sreca banu Nikolaju Zrinjskemu, da na Kranjskem žalibog ni več dobrega glavarja Nikolaja Jurišiča.

Zadnje dni svojega življenja je sprovedel Jurišič kot vojaški svetnik na Dunaju, kjer je imel hišo prosto od plačanja davka, a zvala se je še v prošlem veku hrvatska hiša (Kroatienhaus, v ulici: Schneckenstrasse) po posestniku Hrvatu in po mnogobrojnih Hrvatih, ki so se tukaj zbirali. Da je bil Jurišič res Hrvat po rodu, dokazuje tudi to, da on razun svojega maternega jezika hrvatskega ni znal nobenega drugega niti pisati niti govoriti. Pisal je jedino le hrvatski ter se podpisoval tudi na nemških pismih vedno Mikula Jurišič s cirilico, ki je bila takrat na Hrvatskem dapač v sami Zagrebski županiji navadna

poleg glagolice, a imenovala se je hrvatskim pismom (Krabatische Schrift), kakor to mnogobrojni spomenici svedočijo.

Jurišič je bil oženjen s Potencijo Držaničevno, hčerjo mogočnega vlastelina v Topolovcu v Belovarski županiji. Z njo je imel sina Adama, ki je umrl l. 1538 ter bil pokopan v Kisegu, pa Nikolaja, ki je očeta preživel ter imel še leta 1569 razprave s plemiči Kisežkimi radi sloboščin in mej pri svojem posestvu.

Daljni dogodjaji Jurišičevega življenja niso nam znani, dapač se niti ne vé, kdaj in kje je umrl. Pokopan je pa z velikim sjajem na splošno žalost vrstnikov, posebno mestjanov Kisežkih, ktere je bil rešil pogina, v Kisegu v župni cerkvi v grobu, nad kojim so mnogo let višele osvojene turške zastave, Tukaj počiva slavni branitelj, nepozabljiv potomstvu, nepozabljiv svojemu zahvalnemu narodu, ki se ga bode spominjal in slavil ga s pesnijo, dokler bode naroda hrvatskega. Poleg Nikolaja Zrinjskega ostal bode Jurišič in z njim Kiseg v zgodovini bezsmrten, kakor narodna pesen govori:

Ovo junak sileni bijaše,
Zlatno krilo na njem trepjaše (plahitalo),
Opošteni senjske vitezoze;
Sve hrvatske bane in knezove.

dolžnih od prstov curkoma cedila, kajti poleg petrolejskega vrča znali so tudi prav spretno nož rabiti, te rabeljne toraj hočejo oprostiti, kraljeve in cesarske prince pa iz dežele pognati. Na srečo sta oba predloga za sedaj propadla. Da je prvi predlog o splošni amnestiji padel, je vzrok le-ta, ker imajo v ječah za politične grešnike tudi nekaj duhovnikov, katerih pa niso mislili oprostiti, ker se jim menda bolj nevarni zdé oznanovalci miru s križem v roki, kakor pa zlodjeva svojat s petrolejskim vrčem v roki. Desnica je o tem še ob pravem času resnico izvedila, ni glasovala, in predlog je propadel. Kar se tiče pa drugega predloga o izgonu princev, si ga pa ne upajo izvršiti, ker se bojé, da bi uspeh ne bil nameravanju ravno nasproten in bi se na razvalinah republike ne vzdignil v stari slavi kraljevski prestol. Desničarji so posebno že republikanskih kozlov do grla siti in pravijo, da bi sami kolikor toliko pripomogli, če bi se monarhija hitro brez prelivanja krvi ustanoviti dala. Če se bo kaj takega zgodilo, potem bi imel pač grof Pariški največ nade do kraljeve krone. Kakor vse kaže se dolgo več ne bo in se tudi ne more sedanja republika vzdržati; za to njeni prijatelji že izvrstno skrbé.

Izvirni dopisi.

Križevno poleg Kostanjevice, 7. febr. Dolenjska revščina se v različnih listih opisuje tolikokrat in tako različno, da bode že zarad revščine postala romantična; se vé, da je taka romantika lepa kakor kos suhega črnega kruha na polici in nič drugega v hiši, edino le v romanu in v življenji je neprijetna in žalostna. Če tudi drugod menda ni vse tako imovito in srečno, vendar je žalostna istina, da v poslednjih letih je Dolenjska zaostala posebno v svoji vinoreji za drugimi kraji, zlasti inostranskimi. Res, da ona prideluje in prodaja kapljo, kakoršno ji rodi trta brez umetnega pridelovanja in predelovanja, a zato se svet in kupec dandanes malo brigajo; prijetni okus in nizka cena, če tudi ga konsument, ali po domače pivci, plačujejo drago, to je glavna reč; umetno pridelovanje in predelovanje vina, in povsod povprečne železne ceste, so dale dolenjski strani v vinorejstvu hudi vdarec, katerim so se pridružile zaporedne slabe vinske letine. Vendar pred najhujšo revščino, in posebno občutljivim pomanjkanjem, zlasti spomladi, se je marsikdo obvaroval, ker je imel pri dolenjski gospodi če tudi žalosten, pa vendar le imel je kredit pri tako zvanih „namoštnikih“, in v dveh ali treh dobrih letinah se je zopet izkopal iz brezna, kamor je zašel v slabih; se vé, da tukaj govorimo le v onih varčnih gospodarjih, kateri ne delajo dolga lahkomisljeno, dokler jim kdo kaj dá. A poslednje leto pretrgala se je tudi ta slaba bilka; izmuznila se mu izpod rok tudi ta bilka, ktera ga je še obdržavala na površji, varovala ga skrajnega pomanjkanja, a nesečna dobro znana trtna uš, spodkopala je vinogradniku tudi to poslednje zaupanje, in velika večina njih, ki živé edino le o vinogradih, je zapadla najskrajnejši revščini. Uvidevši tako žalostno prihodnost, se je županstvo zgoraj imenovane občine, ako se ne motimo, združeno z drugimi sosednimi župani, takoj obrnilo do slavne vlade, naj blagovoli začeti globoko skelečo rano takoj celiti z dozdaj edino znanim zdravilom, z ameriško trto. Imeli smo zarad tega različne komisije, med drugimi tudi z Dunaja, kar je baje visoko ministerstvo za tako silo tudi privolilo izvanredno pomoč; naj si bode že tukaj pri nas ali v sosedni Kostanjevici.

Toda najnovejše novice so nam prinesle žalostno vest, da zarad neke, rekel bi, nič vredne neprilichnosti, kateri bi se dalo lahko priti v okom, se nam je ta sicer izvanredna pa tudi izvanredno potrebna pomoč odbila. Skoraj ne moremo verjeti, da bi vlada tako ponesrečene kraje pustila brez pomoči? Kaj jo je pač zamoglo odvrniti od svojega, nam za življenje neizogibljivo potrebnega sklepa? Brali smo sicer o predlogih deželnega zbora, da se misli osnovati kmetijska, in menda tudi ž njo združena vinorejska šola v Rudolfovem, kot središču Dolenjske. Mi jim jo gotovo privošimo, če tudi za njo niso okoliščine v nobenem oziru tako vgodne, kakor v Kostanjeviškem okraju, ker mi pa natančneje opisovati ni tukaj namen; le eno je gotovo, preden nam pri sedanjih okoliščinah pomoč dojde od tamkaj, je za nas — prepozno.

Kogar enkrat potisnejo na stran, njemu se drugič in še večkrat zaporedoma pripeti ravno tista: in taka se godi dandanes ubogemu kmetijskemu stanu. Vkljub pogostemu povdarjanju, da on je podlaga državna, da njemu je treba seči pod pazduho, vendar vedno le ostane poslednji. Ne govorim tukaj o tistih njegovih polajšavah, ktera državi in posebno denar-

nemu ministru prizadevajo škodo ali vsaj težave, kakor polajšanje davkov, kateri so posebno v primeri z borzijanci v nebovpijoči in zraven še tolikokrat prevelike doklade, omenjam tukaj le onih slučajev, kjer je državi in njenim postavodajalcem lahko brez škode mogoče. Prva dolžnost kmetu pomagati, dati mu varnost za njegovo imetje. Očitna skrivnost je, da posebno jesenski in zimski čas ne mine skoraj teden oziroma tudi dan, da ne čujemo pogosto o prav predrznih tatvinah. In vendar se tatovom tako redko pride na sled. Od kod to? Postali so tako mnogobrojni, da po prestani mali kazni, pri kateri se jim godi boljše, kot srednje imovitemu kmetu na domu, je gorje njemu ko bi jih ovadil; kdor kaj ima, rajši gleda, da ž njimi shaja z lepo, tako da revež pogosto od svojega posestva plačuje davek carino, prejme pa od svojega pridelka le polovico.

Množijo se nam pa posebno ti lopovi po prostih ženitvah. V vasi je število posestnikov nemaničev, kateri zunaj kapa svoje uborne bajte nimajo tudi ne pedna zemlje, ravno toliko ako ne večje, kakor pravih posestnikov, in si vendar pričo svojih sosedov redé po dvoje ali več žival. Na mizi mu krma ne raste. Ni čuda, da so pritožbe o prostih ženitvah postale tako pogoste, kakor britke in opravičene; ako bode še ene leta tako naprej šlo, se mi je izrazil pred malo dnevi trden posestnik, ne vemo kam pridemo, najboljšo bode posestvo dati v najem, ko bi bil kdo, da bi ga vzel. Zraven uzmovičev nam pa rodé te proste ženitve dolgo vrsto sicer poštenovičev pa beračev, za ktere naj zopet skrbi občina. Zistematično se revščina vzgoja, zistematično naj se tudi skrbi za njo. Toda kakošna nezmisel. Kdor ima pravico ženiti se, je prav omenil pred kratkimi dnevi dr. Knab v nižjeavstrijskemu deželnemu zboru, mora gotovo imeti tudi dolžnost pošteno preživeti svojo rodbino; zakaj se ravno v tem slučaju daje pravica brez dolžnosti, zakaj ne tudi drugodi; zakaj nimajo enake pravice, vzemimo volitvene in dr. tisti, ki ne plačujejo nikakoršnega davka, kakor oni, ki odrajujejo lepo svoto v državno blagajnico.

Naravna posledica je in posebno v katoliški cerkvi priporočena in v navadi, da bogatini in imoviti naj skrbé za revne. Pri zistematični občinski oskrbi za reveže, kjer se plačuje za reveže z doklado na davke, pa mnogokrat skrbi za reveža še večji revež, kadar družinskemu očetu z mnogimi deci v hišo doide mož z rudečo kapico, zarubit ga zarad občinskih doklad za poslednji rep v njegovem hlevu.

Nesel bodem svojo malo deco k županu, on naj skrbi za njo, tako se mi izrazi pred kratkim lahkomisljenec, večja pa naj gre služiti, in s tem so prikraji, se vé da zanj, vsi nasledki lahkomisljene ženitve, poštene delavec pa zdihuje pod težkim jarmom občinskih okrajnih in deželnih doklad, ki mu presegajo redne davke.

Pač vsem svojim volilecem je pred kratkim v deželnem zboru iz srca govoril naš poslanec gospod Viljem Pfeifer, omenivši, ako država daje take postavne, naj skrbi tudi za reveže kot njene posledice; kakor sedaj so tudi druga pota besede njegove bile jako na pravem mestu, kazaje nam, da poslancu ni treba samo talenta, ampak tudi dobre volje; da je on mož iz srede svojih volilcev, dobro pozná njihove težnje, in tudi stori svoje v njihovo polajšavo.

Domače novice.

(Dvorni vlak), s katerim se je presvitla cesarica v Miramar pripeljala, vodil je višji nadzornik južne železnice, g. Thomas iz Trsta. Točno ob 9. uri 15 minut dopoldne dospeli so v Miramar. Sprejema ondi ni bilo nobenega, ker cesarica „incognito“ popotuje, edino le grajski glavar Orel iz Miramara se ji je poklonil na kolodvoru. Iz kolodvora šla je cesarica peš v grad, kjer je bila ob 10. uri sv. maša. Bral jo je stolni prošt Tržaški, monsignore Šust. Po maši se je cesarica dve uri po gaju sprehajala. Ob 4. uri je bilo kosilo, potem se je pa zopet poldrugo uro na sprehod podala. Cesarica je namenjena po morji napraviti izlete v Reko, Opatijo, Lacrodo in v Pulj, pa jo bo menda burja zadržavala.

(Naš deželni predsednik) baron Winkler je bil predvčeranjem pri cesarju v zaslisanji.

(Zapisniki volilcev) za letošnje dopolnilne volitve v mestni odbor Ljubljanski razpoloženi so na ogled na magistratu do konec tega

meseca. Vsak, ki ima pravico voliti, se lahko prepiše, ali je vpisan ali ne, kakor tudi če niso vpisane osebe za volilce, ki nimajo volilne pravice. Vsakojake pritožbe in popravke sprejema magistrat do konca t. m.

(Razpisana) je služba c. kr. okrajnega sodnika v Kranjski gori do 28. februarja.

(Preskušnja za državno računovodstvo) bo v Gradci dne 27. februarja t. l. Kdor se ji želi podvreči, naj se oglasi s prošnjo do 23. februarja pri dotični komisiji v Gradci.

(O Perčiču) današnja „Laib. Ztg.“ piše, da je preiskava dokazala, da se je fantu zmešalo in je ponesrečil.

(Za bodočo dolenjsko železnico) študira generalno nadzorništvo avstrijskih železnic ravnokar kulturni razvoj tistih krajev, po katerih bo ta železnica izpeljana. Železnica delala se bo namreč iz Ljubljanskega južnega kolodvora čez Grosuplje na Novomesto. Na Grosupljem se bode menda ločil odrastek na Kočevsko stran. Železnica se bo jela delati še le kekar bodo te študije dokončane, ki se vtegnejo še prav dolgo vleči, posebno ker se tu pa tam v višjih krogih čuje, da je železnični zalog že za veliko let naprej tako založen z določenimi zgradbami, da se ne more pri taistem nikaka nova zgradba več v poštev jemati.

(Promovacija g. Matija Murkota) za doktorja filozofije vršila se je včeraj zvečer ob šestih jako sijajno. Redke svečanosti vdeležilo se je, kakor se nam z Dunaja poroča, toliko znancev in prijateljev gospoda doktorja, da je bila dvorana natlačena in so morali pozneje došli ostati v prvi sobani. Tudi slovenski državni poslanci so bili prišli. Po kratkem nagovoru vseučilišnega dekana modroslovske fakultete imel je g. Murko slavnostno razpravo o rabi tujih besed, ki je bila jako zanimiva in bode gotovo, zlasti strokovnjakom, dobro došla, kadar bode natisnjena. Na to je vseučilišni rektor, profesor Čižman, pozdravil doktoranda in ga opominjal na važnost in imenitnost pričujoče slovesnosti, ktere se bodo radostno spominjali še njegovi otroci in potomci. Za njim je promotor profesor Neumayer izvršil promoviranje in novega gospoda doktorja vzel v zaprisego, vladni zastopnik, namestniški podpredsednik Kučera, pa mu je v imenu cesarjevem podaril krasen okoli 500 glđ. vreden prstan z briljanti. Dr. Murko se je konečno vsem zahvalil za čast, ki so mu jo skazali, in svečanost je bila dovršena. Jutri zvečer napravi akademično društvo „Slovenija“ novegu gospodu doktorju na čast, zabaven večer, ki se ga bodo poleg slovenskih vseučilišnikov vdeležili tudi mnogi drugi na Dunaju bivajoči Slovenci.

(Istrski deželni glavar dr. Vidulič) se bo menda temu svojemu dostojanstvu odpovedal, ker so ga od Lloydovega upravnistva odstavili. Naslednik mu bo menda dr. Amoroso. Če bode pa tudi res, je še veliko vprašanje, kajti dr. Amoroso je bolj irredentovsk, kakor „irredenta“ sama in takega človeka menda vendar na Dunaji ne bodo za deželnega glavarja potrdili v deželi, ker je prebivalstvo v veliki večini slovansko. Pokore je pa to nesrečno ljudstvo tudi že zadosti storilo pod neprijaznimi mu nasprotniški glavarji. Naj se mu toraj že vendar enkrat nekoliko prizanesse. Istra potrebuje za glavarja moža, ki ne bo delal razločka med Lahi in Slovani, temveč bo imel odprto srce in odprto glavo za potrebe obeh narodnostij v deželi, v prvi vrsti pa za potrebe Slovanov, ki so ondi že do skrajne sile zanemarjeni v vsakem oziru. Saj si ga pod milim nebom ne morete večjega reveža misliti, kakor je Istrijan, posebno če ga kak irredentovec v krempljih drži in stiska. Tega mora vendar enkrat konec biti in dr. Amoroso nikakor ni mož, da bi to odpravil.

(Štajarski Slovenci čujte), za kaj vas imajo vaši Nemci! Nič drugega nego „kanonenfutter“ in „stafaža“ ste jim vsi tisti, ki se vsedate na limance nemškega „Schulvereina“. Nekteri častitelji Schönererja napovedali so vam vojsko. Celjski dr. Glantschnigg se je pa za vas potegnil v „Gr. Tagesposti“, češ, da ni prav, da se vam od nemško-narodne, t. j. Knotzove in Schönererjeve stranke z židi vred boj napoveduje, ker ste bili z židi vred dosedaj zvesti in dobri zavezniki proti slovenskim prvakom, toraj proti svojim prijateljem, svojim prvoboriteljem! Do sedaj, pravi Glantschnigg, na slovenskem Štajarju židje niso še nobene škode delali, jih toraj ni treba preganjati. Če tu pa tam

slovenske kmete deró, kaj za to, saj jih je dosti.
— Ali ste videli, kakošne prijatelje imate.

Razne reči.

— Denar za oklopnici tje vržen. Kitajska vlada je naročila dvoje oklopnic na Nemškem, ktere je izdelalo društvo „Vulcan“ v Stettinu. Ladiji ste odpluli pod nemškim vodstvom v kitajsko morje. Ena teh dveh je bila dolgo časa v Hong-Kong-u, a niso je mogli popraviti; ladiji niste za rabo. Ne vé se pa, kaj je krivo, ali je vsa oprava skažena ali le stroj. Toliko je gotovo, kitajska vlada je zelo nejevoljna, in Li-Fong-Pao, bivši poslanec v Berlinu, je zgubil vse službe. Očitajo mu, da ni pri nadzorovanji storil svoje dolžnosti. Kitajska vlada je prej pustila na Angleškem izdelovati oklep-nice, a tam so jih mogli drago plačevati. Na Nemškem so delali veliko ceneje in Li-Fong-Pao se je trudil za Nemčijo, oziroma, da je dobilo delo društvo „Vulcan“. Tedaj po ceni, pa za nič, kakor je rado sedaj povsod. — Pred kratkim je bilo tudi brati, da so bajoneti pri angleški pehoti mehki, da se dajo kriviti. Angleška vlada pa je rekla, da je te bajonete na Nemškem naročila. Tako tedaj drug drugemu očitajo, kdo dela slabše blago, pri trgovstvu pa se spodrivajo.

— Reke: Bahiljane, Tratta in Gorzone na Laškem so narasle, ker se sneg močno topi in so napravile že precej škode; dva tisoč delavcev varuje nasipe. Strašno je razsajala voda po Modeni, poškodovala je več hiš, tudi nekaj ljudi je potonilo. — Isto tako žalostna so poročila iz Belgije; od francoske meje do Namura so vse nižave pod vodo, reke so stopile iz bregov, — škode je na sto tisoče. — Sedaj ko to pišemo, je gotovo tudi tam nastopilo mrzlo vreme, a ljudje bodo v groznih stiskah, ker voda, ki je nižave poplavlila, postala je ledeno polje.

— Novi ameriški predsednik Cleveland ima navado vsakemu obiskovalcu roko stisniti. 30. decembra pret. leta je bil veliki sprejem ter je v četrtinki ure 420 osebom v roko segel ter jo prijateljsko potresil. — No, mora se pripoznati, da bi vsaki predsednik ne bil tako izurjen, gospod Clevelandu pa to nič truda ne prizadene. Vprašan, če ga to ne vtudi, je smehljal rekel, da je to najlažje delo njegovega vsakdanjega delovanja.

— V mestu New-Yorku se je preteklo leto za nove stavbe izdalo 44 milijonov dolarjev. Temu se je menda najbolj približalo mesto Čikago, ki je izmetalo za nova poslopja 19 milijonov dolarjev. — Lepe svotice!

Telegrami.

Dunaj, 10. febr. Budgetni odsek obravnava danes proračun notranjega ministerstva. Poslanec Greuter je navarno zbolel, zdravniki slutijo, da ima eksudat na možganih.

London, 9. febr. Popoludne so se na Trafalgarskem trgu jeli zopet ljudje naletavati. Kakor hitro so po založiščih to zaznali, so takoj taista zapirali jeli. Časniki brez izjeme oistro obsojajo izgrede in odločno zahtevajo, da bi se vodje socijalistov strogo kaznovali, kajti oni so vse to provzročili. (Angleška je imela za socijaliste in anarhiste vedno odprte roke; kar so že iz cele Evrope tega izvržka zapodili, na Angleškem so vsega sprejeli. Sedaj se jim bo jela vtepati ta gostoljubnost na napačnem kraju. Vr.)

London, 10. febr. „Times“ pravi, da je nova britanska vlada Grkom razumeti dala, da hoče v orientalni politiki po Salisburyjevih stopinjah hoditi. Ukazi, kar jih je bil Salisbury vojnim parnikom poslal, so se vsi potrdili nespremenjeni in se bodo tudi brez-pogojno izvrševati jeli, kakor hitro se bo za to prilika ponudila.

Umrli so:

7. febr. Karol Strehar, mesarski pomočnik, 34 let, Žitni trg št. 2, jetika.

8. febr. Joahim Zakrajšek, delavčev sin, 6 mes., Gospod-ske ulice št. 14, božjast.

V bolnišnici:

7. febr. Mihajl Pogačar, gostač, 72 let, Marasmus senilis.

8. febr. Marija Majer, gostija, 77 let, Catarrhus intesti-nalis.

Tujci.

8. febr.

Pri **Matiču:** Lupini in Traub, trgovca, z Dunaja. — Franc Podjed, iz Temenice. — Moline, iz Tržiča. — Mallner, pos. hotela, z Bleda.

Pri **Stonu:** Hugon Napravnik, inženir, iz Freiburga. — S. Friedmann in M. Millner, trgovca, z Dunaja. — Oskar

Izdajatelj in odgovorni vrednik Josip Jerič.

Comuehi, iz Trsta. — Maks Lewith, trgovec, iz Elpela. — J. Korošič, restavratör, iz Terbovelj.

Pri **Bavarskem dvoru:** Anton Beninger, zasebnik, iz Trsta. — Valt. Migoth, trgovec, iz Vidma n. L. — Franc Majdič, posestnik, iz Vira. — Milchojna, trgovec, iz Ljubljane.

Pri **Južnem kolodvoru:** Julij Müller, trg. pot., z Dunaja.

Pri **Avstrijskem caru:** Anton Druškovič, zasebnik, iz Pulja.

Vremensko sporočilo.

Dan	Čas	Stanje		Veter	Vreme	Mokrine na 24 ur v mm
opazovanja		zrakomera v mm	toplomera po Celziju			
9.	7. u. zjut.	754.82	— 11.0	sl. vz.	megla	6.50 snega
	2. u. pop.	752.54	— 3.2	sl. svz.	oblačno	
	9. u. zveč.	752.28	— 4.2	sl. svz.	oblačno	

„Zjutraj megla in ivje se je delalo, dopoludne solnce. Popoludne se je pooblačilo in je jel mrzel sever vleči. Zvečer je naletaval sneg, ki je po noči nekoliko zapadel. Srednja temperatura — 6.1° C., za 5.7 pod normalom.

Dunajska borza.

(Telegrafično poročilo.)

10. februarja.

Papirna renta 5% po 100 gl. (s 16% davka)	84 gl. 45 kr
Sreberna „ 5% „ 100 „ (s 16% davka)	84 „ 75 „
4% avstr. zlata renta, davka prosta	113 „ 30 „
Papirna renta, davka prosta	101 „ 85 „
Akcije avstr.-ogerske banke	867 „ — „
Kreditne akcije	299 „ 40 „
London	126 „ 30 „
Srebro	— „ — „
Francoski napoleond.	10 „ 02 „
Ces. cekini	5 „ 93 „
Nemške marke	61 „ 85 „

Od 9. februarja.

Ogerska zlata renta 4%	101 gl. 95 kr.
papirna renta 5%	93 „ 80 „
Akcije anglo-avstr. banke	200 gld. 114 „ 40 „
Länderbanke	114 „ 75 „
avst.-oger. Lloyd v Trstu	628 „ — „
državne železnice	284 „ 50 „
Tramway-društva velj. 170 gl.	206 „ 25 „
4% državne srečke iz l. 1854	250 gl. 128 „ — „
4% „ „ „ 1860	500 „ 140 „ — „
Državne srečke iz l. 1864	100 „ 171 „ 50 „
„ „ „ 1864	50 „ 169 „ 50 „
Kreditne srečke	100 „ 177 „ 50 „
Ljubljanske srečke	20 „ 20 „ 25 „
Rudolfove srečke	10 „ 20 „ — „
Prior. oblig. Elizabetine zap. železnice	116 „ 25 „
Ferdinandove sev.	106 „ — „
5% štajerske zemljišč. odvez. obligac.	104 „ — „

V „Katoliški Bukvarni“ v Ljubljani je dobiti:

DUHOVNO PASTIRSTVO.

Slovenskim bogoslovcem in mašnikom

spisal

(3)

Anton Zupančič,

profesor pastirstva.

I. del (oseba pastirjeva, homiletika, katehetika) stane 1 gl. 20 kr., po pošti 1 gl. 30 kr.

II. del (splošnja liturgika, ljudske pobožnosti, brevijar, sv. maša) velja 95 kr., po pošti 1 gl. 5 kr.

III. del (sv. zakramenti) velja 1 gl. 5 kr., po pošti 1 gl. 15 kr.

IV. del (zakramentali, duhovno vladanje, pisarniška opravila) stane 60 kr., po pošti 65 kr.

Cena celi knjigi 3 gld. 80 kr.

V Katoliški Bukvarni v Ljubljani se dobiva nova knjiga:

STAVBINSKI SLOGI,

ZLASTI KRŠČANSKI,

NJIH RAZVOJ IN KRATKA ZGODOVINA,

Z DODATKOM

O ZIDANJI IN POPRAVLJANJI CERKVA.

(14)

V tekstu 145 slik in 40 tabel s 305 slikami.

Spisal

J. FLIS,

špirtual v knezo-škof. duhovenskem semenišči.

Vsa knjiga obsega 33 pól v četvorki in velja 6 gld. 50 kr.

Tisk „Katoliške Tiskarne“ v Ljubljani.

Najboljši
papir za cigarete

je
LE HOUBLON

Francoski izdelek

CAVLEY-a & HENRY-a v Parizu.

Pred ponarejenim svarimo!

Ta papir priporočajo gg. dr. J. J. Pohl, dr. E. Ludwig, dr. E. Lippmann, profesorji kemije na Dunajski univerzi, jako toplo in to zaradi tega, ker je jako fin, popolnoma čist, in ker nima prav nobenih škodljivih snovi primešanih. (11)

Umetne
zobe in zobovja

ustavlja po najnovejšem ameriškem načinu brez vsakih bolečin ter opravlja plombovanja in vse zobne operacije

zobozdravnik A. Paichel,
poleg Hradskega mostu, I. nadstropje.

Izšla je ter se dobiva v **Katoliški Bukvarni** v Ljubljani knjiga:

Kmetom v pomoč.

Narodno-gospodarska razprava.

Spisal

(26) **IVAN BELEC,**
župnik.

Knjiga obsega 9 pól v osmerki. — Cena ji je 25 kr., po pošti 5 kr. več, kdor jih vzame deset skupaj, dobi najjako brezplačno.

Kongo - cevke.

Najnovejše za kadilce, kar ni prav nič zdravju škodljivo.

Velja jih 100 le 85 kr. in so pripravne za vsakega, naj že kadi cigarete, smoke ali viržinke. Razpo-kilja jih raznovrstne proti povzetji (9)

tovarnična zaloga Julija Weiss-a
na Dunaji, I., Rothenthurmstrasse Nr. 23.